

341/2020

Év

2020

Védett tulajdonság:

Fogyatékoság

Diszkrimináció területe

Oktatás, nevelés

Diszkrimináció típusa

Közvetlen hátrányos megkülönböztetés

Befejezőmód

Kérelmet elutasító döntés

A hatósághoz forduló kérelmező azt sérelmezte, hogy a bepanaszolt egyetem elutasította a doktori képzésre való jelentkezését azzal az indokkal, hogy nem rendelkezik nyelvvizsgával. Ez utóbbival kapcsolatban fogyatékoságára, vagyis diszgrafiájára, diszkalkuliájára, hallássérültségére és látáscsökkenésére hivatkozott. Kiemelte, hogy a bepanaszolt egyetemen folytatott, illetve folyamatban lévő alap- és mesterképzései során valamennyi esetben felmentést kapott a szak tantervében előírt nyelvvizsga-követelmény alól.

A hatóság az eljárása során először azt vizsgálta, hogy annak, hogy a kérelmező nem nyert felvételt a bepanaszolt egyetem doktori iskolájába, a fogyatékosága volt-e az oka. Tekintettel arra, hogy a kérelmező a nyelvvizsga megszerzésének hiányát a fogyatékoságának fennállásával hozta összefüggésbe, a felvételi kérelme elutasításhoz pedig közvetlenül az vezetett, hogy semmilyen szintű és fokú nyelvvizsgával még csak részben sem rendelkezett, megállapítható volt a kérelmezőt ért hátrány (a doktori iskolába nem vették fel) és a védett tulajdonsága (fogyatékosága) közötti ok-okozati összefüggés.

Az oksági viszony megállapítását követően a hatóság megvizsgálta, hogy a kérelmezőt a fogyatékosága miatt érő eltérő bánásmódnak kimutatható-e tárgyilagos mérlegelés szerint az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő észszerű indoka. Ez a konkrét ügyben annak vizsgálatát jelentette, hogy a kérelmező elutasításának volt-e jogszabályi alapja és amennyiben igen, a bepanaszolt egyetem annak megfelelően járt-e el.

Jelen ügyben a *nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (Nftv.)* és a *nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 87/2015. (IV. 9.) Korm. rendelet (Korm. rendelet)* vonatkozó rendelkezéseit kellett figyelembe venni. A doktori képzésre való felvétel feltételeit az Nftv. 40. § (6) bekezdése határozza meg. Eszerint doktori képzésre az vehető fel, aki a mesterképzésben szerzett fokozattal és szakképzettséggel, valamint legalább egy „C” típusú középfokú államilag elismert – középfokú (B2 szintű) általános nyelvi, komplex – vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgával rendelkezik. A nyelvvizsga alóli mentességről, pontosabban annak hiányáról a Korm. rendelet 62. § (11) bekezdése szól. Ennek értelmében a nyelvvizsga szintje alóli mentesítés a doktori képzés tekintetében nem illeti meg a doktori képzésre jelentkező hallgatót, a doktoranduszhallgatót és a doktorjelöltet. A hivatkozott jogszabályhely ugyanakkor a fogyatékos személyek esetében mégis egyfajta mentességet biztosít, ez a mentesség azonban részleges. A 62. § (11) bekezdése ugyanis a továbbiakban úgy rendelkezik, hogy a nyelvvizsga egy része alóli mentesség a szakértői véleményben megállapított fogyatékoság típusától függően illeti meg a doktori képzésre jelentkező hallgatót, a doktoranduszhallgatót és a doktorjelöltet. A kérelmező felvételét elutasító döntésében a bepanaszolt egyetem rektora is kifejezetten ezekre a jogszabályi rendelkezésekre hivatkozott.

A bepanaszolt egyetem tehát a vonatkozó jogszabályok alapján, azokat követve járt el, amikor nem engedélyezte a kérelmező felvételét a doktori iskolába. E jogszabályi rendelkezések alapján ugyanis olyan jelölt nem vehető fel doktori képzésre, aki a felvételkor legalább részleges középfokú nyelvvizsgával nem rendelkezik. A kérelmező pedig ennek a feltételnek nem felelt meg. Az pedig, hogy a kérelmező felvételi kérelmének az elutasítása során a bepanaszolt egyetem jogszabály alapján járt el, a diszkrimináció vizsgálata szempontjából azt jelenti, hogy a kérelmezőt a fogyatékosága miatt ért hátránynak, vagyis eltérő bánásmódnak a jogviszony természetével összefüggő, tárgyilagos mérlegelés szerinti észszerű indoka volt. A hatóságnak ezért a kérelmet el kellett utasítania.

Bár a vizsgált ügy tárgya a doktori iskolába való felvétel volt, az eljárást lezáró döntésében a hatóság röviden utalt a doktori képzés tekintetében érvényesülő kimeneti követelményre is, vagyis arra, hogy az Nftv. 53. § (5) bekezdésének b) pontja szerint két idegen nyelv a tudományterület műveléséhez szükséges ismeretének igazolása, azaz a felvételhez előírt nyelvvizsgán túl egy további nyelv ismerete és nyelvtudás igazolása is szükséges a fokozatszerzéshez, vagyis a doktori képzés teljesítéséhez.